

Szülőföldjükön tartanák a kutatókat

Folytatódik a Kárpát-medencei tehetséggondozást megvalósító Collegium Talentum program

• Folytatódik a szülőföldön maradási célú ösztöndíjprogram a kiemelkedő oktatói, tudományos, értelmiségi utánpótlás biztosítására a magyarok régióiban, így Erdélyben is. Tonk Márton, a program szakmai felelőse szerint a magyar kormányzati szakpolitikai erőfeszítéseknek köszönhetően a Kárpát-medencei felsőoktatási tér megerősödött, az intézményi, kutatói kapcsolatok az online világban a járvány alatt is tovább éltek.

PATAKY ISTVÁN

Az idei tanévben is folytatódhat a Kárpát-medencei tehetséggondozást megvalósító Collegium Talentum program – mondta Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára sajtótájékoztatóján, hétfőn Budapesten. A nemzetpolitikai államtitkárság támogatásával működő Collegium Talentum program jelen pillanatban a legátfogóbb, a teljes Kárpát-medencét felölelő tehetségtámogató rendszer, melynek alapvető célja a külföldi régiókhoz kapcsolódó elitképzés: a kiemelkedő oktatói, tudományos, értelmiségi utánpótlás biztosítása. A tehetséggondozó programba évente mintegy nyolcvan PhD-, illetve magiszteri hallgatót kiegészítve vesznek fel.

Potápi Árpád János felidézte: 2011-ben hozták létre a programot, amelynek vezetését 2016 óta a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola valósítja meg alapítványi formában. Az eddigi kormányzati támogatás összege eléri a 700 millió forintot – ismertette. A program létrehozatalában és működtetésében az elsődleges cél a Kárpát-medencei kapcsolati háló továbbépítése. A felsőoktatásban tanulókon keresztül befolyásolni lehet a jövőt, hiszen 20–30 év múlva ezek a diákok, hallgatók lesznek a Kárpát-medence magyar vezetői – idézte az MTI a nemzetpolitikai államtitkárt. Kiemelte: az oktatás, a kultúra és a politikai

intézményrendszer egymástól elválaszthatatlan, és fontos, hogy ne csak a mában gondolkozzanak, hanem előre lássanak, legalább 5–10 évre. A Kárpát-medencében 262 ezer gyermek és fiatal jár teljes egészében, vagy részben magyar oktatási intézménybe. Ebben benne vannak az óvodások, az iskolások, illetve a magyar felsőoktatásban tanulók is. Utóbbiak száma közel 15 ezer – ismertette. Kitért arra is, hogy az elmúlt 10 évben a magyar kormány jelentős összeggel segítette a magyar nyelvű felsőoktatást.

A legtöbb Erdélyből

Tonk Márton, az ösztöndíjprogram szakmai vezetője, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem szenátusának elnöke elmondta: 146 magyar fiatal vett részt az idei felvételen,

a legtöbb Erdélyből jelentkeztek. Innen az agrárium, műszaki területek voltak preferáltak, Vajdaságból a tanárképzés területéről kerültek be a legtöbben – említett néhány példát. A szakmai vezető lapunk érdeklődésére fontosnak tartotta kiemelni, hogy Kárpát-medencei szinten az egyik legrégebbi és legkiterjedtebb tehetséggondozó kezdeményezésről van szó.

A program elsősorban doktorandusz hallgatóknak szól, de kivételes esetben tehetséges magiszteri első, másodéves hallgatók is részesülhetnek az ösztöndíjból. Mint Tonk Márton kihangsúlyozta, a Collegium Talentum a Kárpát-medencei régió és ezen belül az erdélyi kutatói, oktatói, tudományos utánpótlásának biztosítását célozza, így fontos elem a szülőföldön maradás.

„Ne feledjük, a tehetséges fiatal kutatók éppen azokban az években

juthatnak ösztöndíjhoz, szakmai programok támogatásához, konferenciák részvételi díjainak megtérítéséhez, amikor anyagi szempontból a legsérülékenyebbek, tehát könnyen engedhetnek a külföldi, nyugati csábításnak. A program abban az időszakban igyekszik segíteni, amely a doktori cím megszerzéséig és valamilyen foglalkoztatásig, kutatóintézeti beágyazódásig tart” – fogalmazott az ösztöndíjprogram szakmai vezetője.

Fontos elemnek nevezte továbbá a Kárpát-medencei tudományos-oktatói közösségépítést is. „A program törekszik arra, hogy az ösztöndíjasok közösen, egy tudományos hálózatot kialakítva éljék meg a programot. Az egységes Kárpát-medencei felsőoktatási tér elvének mentén gondolkodik a kezdeményezés” – hangsúlyozta az egyetemi szenátus elnöke. A programban minden évben mintegy nyolcvan „kollégista” vesz részt, ebből ötven körüli az erdélyiek létszáma. Tonk szerint a tapasztalatok azt mutatják, hogy a támogatottak hetven százaléka otthoni, erdélyi

oktatói pályán marad. Megjegyezve: már a felvételikor fontos kritérium egy jövőképi ismertetése, amely a szülőföldön maradásra épít. „Mivel a legjobb hallgatókat válogatjuk be, nyilván ők a leginkább kitettek a globális munkaerőpiac vonzásának” – mondta a szakmai vezető, hozzátéve: néhányan óhatatlanul áldozatul esnek a kísértésnek, és külföldre távoznak.

Megkérdeztük azt is, hogy a jelenlegi járványhelyzet milyen mértékben befolyásolta a Kárpát-medencei kapcsolattartást az elmúlt hónapokban. A nyilvánvalóan létező utazási akadályok mellett fontosnak tartotta kiemelni, hogy az elmúlt években a magyar kormányzati szakpolitikai erőfeszítéseknek köszönhetően a Kárpát-medencei felsőoktatási tér megerősödött, az intézményi, kutatói kapcsolatok az online világban a járvány alatt is tovább éltek. „Ezek a szakmai kapcsolatok nagyon erős emberi kapcsolatokkal is párosultak. Nem távolodtunk el egymástól” – hangsúlyozta lapunknak Tonk Márton.

Collegium Talentum

Az érintettek szerint a Kárpát-medencei felsőoktatási tér megerősödött

▶ FORRÁS: NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

RÖVIDEN

Ásóka a színházban

A Csíki Játékszín szerdán este nyolc órától az Ásóka című közösségi előadással folytatja a csíkszeredai Mikó-vár udvarán szervezett előadássorozatát. Rossz idő esetén a produkció a meghirdetett dátumot követő napon 20 órától tekinthető meg. A jegyek ára 20 lej, és csak kezdés előtt másfél órával válthatók a helyszínen. A helyek érkezési sorrendben foglalhatók el, és számuk korlátozott. Információk a 0751-039026-os telefonszámon kérhetők.

Kisboldogasszony-napi örökségeinkből

• A Szűzanya születésének ünnepét, Kisboldogasszony – magyar nyelvterületen Kisasszony – napját üli ma a nyugati egyház. A keleti liturgiában és a görögkatolikus rítusban az ünnep neve: Legszenőbb Istenszülő születése. Jézuson és Keresztelő Szent Jánoson kívül a liturgikus naptár csak Mária földi születésnapjának szentel ünnepet.

MOLNÁR MELINDA

A nap eredetileg a ma is álló jezsuita Szent Anna-templom felszentelésére utal, amelyet a Bethes da fürdő mellett azon a helyen emeltek, ahol Mária szüleinek a háza

állt, és ahol született. I. Sergius pápa (687–701) vezette be római máriás ünnepként. A jeles nap „fecskehajtó Kisasszony” névvel való illetése a népi megfigyelésre utal: ilyenkor kelnek útra a vándormadarak. Szűz Mária születésének apokrif hagyományához számos, a népi vallásosság körébe tartozó cselekedet kapcsolódott.

Köztük a napfelkelte várása, hogy együtt örvendezzenek a mennybéli angyalokkal, és a kelő napban megláthassák Máriát. A vetőmagot néhol a pappal áldatták meg, vagy a Kisasszonyra virradóra kitétték a harmatra – áldást várva az Úrtól. Ha ezen a napon esik az eső, nem alkalmas a vetésre. A dióverés kezdőnapja is.

Kisasszony-búcsúk

A szászrégeni, a jobbágytelki, a lövétei, a csíkrákosi, a tusnádfürdői, a székelyvécei, a gyergyószentmiklósi örménykatolikus plébaniatemplom és Zetelakán a temetői várkapolna titulusa Szűz Mária Születése. Kisboldogasszony-búcsút ülnék továbbá Csíkmindszent fi liájában, Hosszúaszón; Marosugrán, Kerelószentpál leányegyházában; a Csíkszentgyörgyhöz tartozó Egerszéken és Székelyudvarhelyen, az Ugron-kápolnában.

ünnep